

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref TL/tfo

Vår ref 20/102

Dato 23.01.2020

Dokument 8:35 S (2019-2020) – Representantforslag om rettslig amnesti mot anmeldelse og straffeforfølgelse for egne brukerdoser til personer som yter assistanse til rusbrukere hvor det er fare for liv og helse.

Jeg viser til brev 7. januar 2020 fra Stortingets justiskomiteé, vedlagt forslag fra stortingsrepresentantene Petter Eide, Kari Elisabeth Kaski, Karin Andersen og Mona Fagerås, om rettslig amnesti mot anmeldelse og straffeforfølgelse for egne brukerdoser til personer som yter assistanse til rusbrukere hvor det er fare for liv og helse. Representantforslaget ble oversendt Helse- og omsorgsdepartementet som rett instans fra Justis- og beredskapsdepartementet i e-post av 8. januar 2020.

Det blir fremmet følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med lovforslag som sikrer rusbrukere mot anmeldelse og straffeforfølgelse for egne brukerdoser når de kontakter myndighetene for hjelp til seg selv eller andre – en såkalt «Good Samaritan Law».

Forslaget viser til politiets plikt til å anmelde forhold knyttet til en persons egen bruk og besittelse av narkotika til egen bruk som avdekkes i forbindelse med at vedkommende i en situasjon yter bistand til en tredjeperson, for eksempel ved å kontakte nødetatene ved overdose. Problemstillingen kan også knyttes til andre situasjoner der en person kan ha behov for bistand fra politiet men vegrer seg for slik kontakt med bakgrunn i at man selv risikerer anmeldelse for bruk og besittelse av narkotika til egen bruk.

Representantene viser til tekst fra Rusreformutvalgets mandat, der det fremkommer at «straffeforfølgning for bruk og besittelse av illegale rusmidler til eget bruk har bidratt til stigmatisering, marginalisering og sosial utstøting og kan ha stått i veien for å møte den enkelte bruker med hensiktsmessige og tilpassede tilbud og oppfølging.» I påvente av at

rusreformen skal behandles ønsker representantene at rusmiddelbrukere som kontakter myndigheter for å gi rimelig hjelp til seg selv eller andre, bør få amnesti mot anmeldelse og straffeforfølgelse for egne brukerdoser.

Min oppfatning er at problemstillingen om straffeforfølgning som hinder for å oppsøke helsehjelp for narkotikaproblemer skal tas på alvor, derav også Regjeringens ønske om å gjennomføre en rusreform med utgangspunkt i Rusreformutvalgets mandat og utredning, jf. Granavolden-erklæringen av 2019. Som representantene vet, mottok jeg i desember 2019 Rusreformutvalgets utredning der det foreslås å fjerne straffansvar for bruk og besittelse av narkotika til egen bruk. Utredningen er på høring med høringsfrist 02. april 2020. Regjeringen vil ta stilling til utvalgets forslag etter at høringsfristen er utløpt.

Når det gjelder den konkrete problemstillingen som representantene tar opp, er det svært usikkert i hvilken grad eller omfang politiet i dag faktisk anmelder en person som yter bistand til en annen person i en nødsituasjon, for egen bruk og besittelse av narkotika. I tilfeller der det handler om personer med et omfattende og alvorlig narkotikaproblem som yter slik bistand, er det allerede gitt klar instruks fra øverste påtalemyndighet om at politiet *ikke* skal prioritere å straffeforfølge denne brukergruppen. Se for eksempel Riksadvokatens rundskriv 2/2014 om narkotikasaker, der det fremkommer at politiet skal prioritere de alvorlige narkotikaforbrytelsene. Min oppfatning er videre at det allerede langt på vei er politiets konduite, eller skjønnsutøvelse, å *ikke* anmelde en person som har bistått i en nødsituasjon for den rene bruk eller besittelse av narkotika i en slik sammenheng. Jeg kan imidlertid ikke utelukke at slike tilfeller unntaksvis har forekommet.

At helsepersonell eller annet personell fra redningstjenesten skulle anmelde en person som yter bistand, eller har tilkalt hjelp til en tredjeperson, til politiet for narkotikabruk på et skadested, anser jeg i utgangspunktet som en nær ikke-eksisterende problemstilling. Videre er det trolig marginalt hvor mange situasjoner som har oppstått der noen har unnlatt å kontakte nødtjenestene på grunn av risikoen for selv å bli anmeldt for bruk og besittelse av narkotika isolert sett.

På denne bakgrunn mener jeg at det vil være både unødvendig og kostnadskrevende å igangsette et lovarbeid knyttet til den spesifikke problemstillingen som her reises idet Regjeringen likevel, innen relativt kort tid, skal komme tilbake til stortinget med forslag om hvordan rusreformen skal gjennomføres. Regjeringen har som målsetting at de nødvendige vedtak og lovendringer i tilknytning til rusreformen skal være gjort i løpet av 2021. Uansett er det etter min oppfatning mulig å møte problemstillingen representantene tar opp på en mer hensiktsmessig måte enn ved lovendring for å håndtere et, sannsynligvis, svært marginalt fenomen.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Bent Høie". The signature is written in a cursive, flowing style.

Bent Høie